

854-211.5-7

H 2 2

**HALLET
E DASMĒS**

83 891.983-211.55-2

S

H 22

5

H ALLET E D A S M Ë S

*Tregime satirike
kundër bestytive dhe zakoneve të këqia*

20328 ~~43154~~
BIBLIOTEKA E SHITETI
GJIRKASIA

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

DULLË KASEMI

Kjo që po tregoj ka ndodhë tash vonë, diku, andej kah katundet e Fushë-Krujës, kufi me Ishëm .

Dullë Kasemi, që ta merrni vesh ju, po ja luente fenë rehatisë, simbas hesapit të vet. Hoq pak keq nja tri-katër vjet mbas vdekjes së grues, derisa Bimi, i biri, u ba i zoti i tokës dhe Laja, e bija, mori shtëpinë në dorë. Atëherë Dulla na hoq dorë fare si nga puna e bujqësisë, si edhe nga telashet e shtëpisë. Gjithë ditën flladitej hieve, ndante dëvatë e fshatit dhe jepte këshilla për dobinë e madhe që sjell puna. E pra, nuk ishte i vjetër. Shokëve të tij pesëdhjetëvjeçarë u shkante djersa për lug të shpinës, tue punue gjithë ditën.

Dulla, që të mos harrojmë, kishte dhe një huq tjetër. I pëlqente të kishte në sofër gjana të mira dhe të hante shumë. Për pu-

në heje nuk e kursente lekun. Prandej ishte trashë e shëndoshë me pasë njeriu dëshirë ta shikonte.

Për t'u martue, ma Dulla s'u martue, se si e thonte edhe vetë, nuk desh t'i përziante fëmijët. Për këtë trimni dhe për muhabetin e tij të ambël si sheqeri, fshati e mbante Dullën një copë burrë dhe e nderronte.

Kështu po kulloste Dulla qetë-qetë, deri sa nisi të vlojë nëpër fshat puna e kooperativës. Sa për nuhatës dhe i zgjuet Dulla nuk i linte gja mangut ma të mirit. Ai e kuptoi menjëherë se në kooperativë duhej punë e jo pallavra. Atje nuk shkonte ma as muhabeti i ambël, as flladi i pemëve. Ndenji e vëzhgoi një herë se çfarë shkaqesh do të nxirrnin ata, që nuk e donin kooperativën si ai. Si shkaqe dolën pothuiej se këto: — «Jo kam një shtëpi për të ndreqë ma parë, jo do fejoj djalin e të martoj vajzën, jo nuk don njeni vëlla e nuk mund të ndahemi, e dokrra të tilla». Dulla i peshoi të gjitha këto arësye dhe asnjena nuk iu duk e përshtatshme. U mendue mirë dhe në fund e gjet shkakun. U shti i sëmuni.

Djali e vajza, të shkretët, u banë pikë e vnerë për këte sëmundje kaqë të papritun.

Sëmundja, siç thoshte Dulla, ishte shumë e randë, i jepte sëkëlldi të madhe, mezi e linte të ngrihej në kambë. Por prapë Dulla i falej nderës Zotit, që kjo sëmundje nuk ja kish pre oreksin e bukës. Hante prapë si përpara, bile herë-herë ma tepër se përpara. Edhe katundarët çuditeshin se ç'dreq sëmundje ishte kjo, që ta fikte sofrën.

Ja si tregonte një shok i tij, Tafë Ceni, kur pat shkue me i ba një vizitë.

— Ishte mëngjes, — thotë Tafa. — Dulla kishte ndenjë përmbi dyshek të butë, tamam si derri majun mirë.

— He, more Dullë, — e pyeta. — Si e ndjen veten?

— Zoti mos ja qitët kujt për hise këtë sëmundjen time, o Tafë, — m'u përgjegj.

— Po ku të dhemb, mor i shkretë!

— Ku nuk më dhemb, thuej ti. Trupin s'e ndjej fare. Më merret fryma. Kambët s'më punojnë. Veçse jam gjallë kot.

— I shkreti ti, ç'të gjet, — i thashë. Ishe shëndoshë si lis. Po me hangër a mundesh?

— Sa me mbajtë frymën gjallë e me heqë si po heq.

Në këtë kohë hyni Laja, e bija, me një tepsin në dorë. Shikoj unë: mbi tepsin, një tas një kilosh me qumësht dhe një çerek buke.

Unë, gjithnjë se po ma sjell mue për mëngjes: — Të falem nderës, unë hangra te shpija para se të vija, — i thashë.

— Jo, asht mëngjesi i babës, — tha vajza e u turpnue.

— E solle, moj bijë, të pastë baba, — tha Dulla pa ça kryet për sa fola unë. T'iu shtroue tepsisë kadalë-kadalë, pa fjalë, pa më dhanë fare muhabet.

— Shiko, më sill edhe një copë djathë, — e porositi vajzën, kur kjo u nis me dalë.

— Mos po të ban keq, more babë, — iu përgjegj Laja.

— Jo, ishalla, s'i kam ba keq kujt, që të më ndëshkojë Perëndia në këtë mënyrë. Sill, bijë, djathin, sill edhe një tas mjaltë.

— Mos po shkon pak si shumë, — murrroi vajza.

— Po ç'janë këto për një të sëmune, moj bijë? — iu përgjegj i ati.

— Kurrnja besa, — thashë me vete — Jo, vërtet, mos ma qitët Zoti për hise këtë sëmundje, se kur të dësh dal me këpucë të kuqe.

Ja pra, kështu e kish rregullue sefanë Dullë Kasemi. Edhe ja kishte vaktin: djali iu ba puntuer i madh. E bante punën sa për tre vetë. Babën mandej e donte shu-

më dhe s'e lente mangut për kurrë. E çfarë i duhej Dullës kooperativa?

— Do të jesh shumë ma mirë në kooperativë, — i thonin ata që vinin t'ja mbushnin mendjen. — Dulla qeshte nën mustak e thonte me vete:

— Ik , or budalla! Ku ka ma mirë se kështu? — Këte, siç thashë, e thonte me vete, kurse atyne u përgjigjej me za të përvajshëm:

— Ç'i duhem kooperativës unë kështu, i sëmuni, more djem? Kooperativa don punë, don shëndet. Unë jo vetëm, që s'puñoj dot, por ja kam zanë kambët edhe vajzës së shkretë, që duhet të më bajë hyzmet. E Bimi vetëm si mund të na mbajë ne të treve. — Nga goja Dulla kish ndodhë bilbil. Atje ku prekej sadopak sefaja dhe interesi i tij, e mbronte veten për t'u habitë.

Kështu shkoi do kohë e mirë. Të gjithë tashti e mbanin të sëmuni Dullën. Pat ardhë një mjek ta shikonte, por nuk i gjeti gja me randësi. Atëherë e mbrapa Dulla bërtiste se as mjekët s'ja gjejnë dot sëmuni. Mirëpo ku durohej në shtëpi kjo sëmundje kaqë e rrezikshme për xhepin? Bimi i shkretë babën e donte shumë, por deri kur do ta duronte në këte mënyrë? U për-

poq këndeje e andej, por asnjeri s'i binte në të kësaj sëmundjeje. Njatje vonë, si filluen të rrallohen ata që vinin për punë kooperative, Dulla sikur nisi të bahej ma mirë. Mirrte shkopin dhe dilte nga pak nëpër katund. Mirëpo nuk zgjaste dhe prapë në fshat ndizej puna e kooperativës. Dulla përnjëherësh bahej i sëmunë. E ndjente punën e kooperativës, siç e ndjen reumatizma motin e keq. Këte gja nisi ta vejë re edhe Bimi. Zu t'i hyjë njëfarë dyshimi se mos baba shtihej i sëmunë. Prapë nuk ja priste mendja se baba i tij mund të bante një punë të tillë.

Fshati s'e pyeti Dullën, u ba kooperative dhe nisi t'i punojë tokat me traktor. Si traktorist erdhi në fshat një farë Myrteza Kasemi po prej Fushë-Kruje dhe kushëri i dytë me Bimin. Mbasi në këtë fshat ai nuk kish njeri më të afërm se Dullën, ra në shtëpi të tij. Aty hante, pinte dhe lahej e veshej. E bani shtëpinë e Dullës tamam si shtëpinë e vet. Ky Myrtezai na kish qenë dreqi vetë. Kish mbarue kurs për infermier, për teknik bujqësor, për llogaritar dhe në fund për traktorist. Në Krujë ai kish marrë pjesë edhe si aktor nëpër grupet diletante. Dinte pra po thuej çdo gja. Gojën e kishte brisk. Kudo që ishte ai kriste gazi e kanga.

Laja dhe Bimi gëzoheshin shumë që e kishin në shtëpi dhe e mbanin në shuplakë të dorës. Myrtezait i ra të rrijë në ate shtëpi disa ditë të mira. Atje ai vuni re shumë gjana. Vuni re, për shembull, se Dulla nuk kish sëmundje tjetër veç atë të përtacisë; e jo vetëm ate, por edhe sëmundjen e grykësisë. Këte ja tha një natë Bimit, të cilit iu përtri, edhe një herë dyshimi i vjetër. I vuni vëlla e motër ta vërenin mirë punën e tij. Me të vërtetë, ata vunë re se, kur nuk kish njeri në shtëpi, Dulla ecte për bukuri dhe bante disa punë, që s'i bante kurrë kur kish njeri afër. Laja e kish pa tue hypë në pemë për me marrë rrush, tue ça dru për me fërgue ve, e tjera e tjera. Si u bindën vëlla e motër, Myrtezai vendosi ta shëronte Dullën dhe t'i shpëtojë njëherë e mirë kushërijtë e tij të largët. I tha Bimit të hapte fjalë se po shkonte në Tiranë, për t'i sjellë babës një doktor shumë të përmendur. Porositi Lajen t'i përgatiste babës një drekë me të gjitha të mirat. Vetë i la lamtumirën Dullës, se do të shkonte në një kooperativë tjetër për punë.

Të nesërmen, Laja preu një pulë që qe ma e majmja. Holloi një byrek, zjeu një pilaf që kullonte nga tlyni, edhe poq një

hallvë. Dulla me shkop në dorë mundohej ta ndihmonte të bijën. Për punë të tilla diku e jepte ndihmën e vet edhe pse ish i sëmunë. Ishte gjithë qejf për drekën që po pregatiste e bija, por ja prishte pak ai mjek, që do të vinte ta vizitonte.

— Jo, moj bijë, jo, nuk ka mjek që më shëron mue, — i thonte Lajes. — Kam sëmundje të keqe unë. Ka mbarue puna ime. E shof vorrin që po më hapet. Të ha bile mirë e të shkoj i ngopun.

— Qoftë larg, — thërriste Laja. — Ç'janë këto fjalë, o babë? Ti je si rrunzak. Doktorin do të të japë disa ilaçe dhe do ta heqë shkopin fare.

Si u banë gjellët gati ja mbërrini doktorin. Kish gjetë ky Myrtezai një palë musteqe, një palë vetulla dhe një palë syza e na ishte ba, bane be, se asht doktor.

— Si je, o xhaxho? — pyeti Dullën, sa hyni mbrendë.

— Siç po më shef, o doktor, — iu përgjegj Dulla, ashtu si flasin të sëmunët.

— Pa dale të të shikoj pak, o xhaxho, — i tha Myrtezai tue ndryshue gjuhën. I mati pulsën, i vuni fenendoskopin ¹⁾ në shpi-

---

1) — Aparati që përdorin mjekët për të dëgjuar më mirë organet e të sëmurit.